

Modermærkekræft - melanom (MM)

Introduktion

Modermærkekræft (melanom) er en kræftsygdom, der opstår i kroppens pigmentceller i huden og fra de godartede modermærker eller skønhedspletter. MM kan i sjældne tilfælde også opstå i øjet, næsen og i slimhinder.

Over 3.000 danskere får hvert år konstateret modermærkekræft. Medianalderen til udvikling af MM er 53 år og 25 % optræder hos personer yngre end 40 år. Mulighederne for at blive helbredt er gode, hvis sygdommen bliver opdaget tidligt.

Vi kender ikke til alle årsager til modermærkekræft. Der er dog enighed om at en af de væsentligste årsager til modermærkekræft er udsættelse for ultraviolet bestråling fra sollys og i solarier. Solforbrænding i børne- og ungdomsårene ser ud til at have større betydning end forbrænding senere i livet. Personer med lyst eller rødt hår, blå øjne, lys hud og mange fregner eller mange modermærker er mere udsat for sygdommen end personer med mørkt hår, brune øjne og mørk hud.

MM kan også udvikle sig på områder, der ikke er eksponeret for sollys. 5-10 % af melanomer udvikles på genetisk grundlag.

Symptomer

Modermærkekræft viser sig ofte ved, at et eksisterende modermærke begynder at ændre sig i farve eller form og kan hæve sig over den omgivne huds niveau. Eller der kan opstå nyt modermærke der vokser i kort tid.

Der kan også opstå kløe i modermærket med efterfølgende sår dannelse og blødning.

Forundersøgelse:

Der foretages klinisk undersøgelse af modermærket og i tilfælde af mistanke om modermærkekræft, foretages nærmere undersøgelse ved et dermatoskop (Iup). Desuden undersøges lymfekirtler for tegn på hævelse, som kan være udtryk for, at modermærkekræften har spredt sig.

Har patienten flere modermærker på kroppen, kan de også undersøges og der kan tages foto med henblik på dokumentation og senere opfølgning.

Diagnosen kan stilles ved klinisk undersøgelse men kun bekræftes efter en vævsprøve. Vævsprøve/ biopsi udføres i lokal bedøvelse, hvor modermærkekræften og den omkringliggende hud fjernes til nærmere undersøgelse.

Tidlig diagnose og behandling er afgørende for overlevelsen. Behandlingen er først og fremmest kirurgisk. Det betyder, at det syge væv bliver fjernet ved en operation. I de fleste tilfælde er operation tilstrækkelig for at helbrede sygdommen.

Operationen

Modermærket indtegnes før operationen i 1-5 mm afstand medtagende et tynd bræmme af rask væv omkring og et tynd lag fedtvæv under præparat. Såret kan lukkes direkte uden hensyn til kosmetiske resultat. I det tilfælde at der ikke er mulighed for at lukke såret, bliver der lagt forbindelse og endelige lukning ventes til at der er modtaget svar på vævsprøven.

Nærmere behandling ved diagnosen "malignt melanom"

Resultatet af vævsprøven giver nærmere oplysninger om tykkelsen og om der er sår på modermærket. Disse oplysninger har betydning for, hvor stor risiko der er for, at sygdommen kan sprede sig og dermed hvilken behandling, som er nødvendig.

I tilfælde af at vævsprøven viser "malignt melanom" bliver patienten henvist til nærmere undersøgelse på sygehus.

Når den kirurgiske behandling er afsluttet, foregår der kliniske kontroller på sygehus, hvor der undersøges for mistænkelige skønhedspletter og der føles efter, om lymfeknuderne er hævede. Disse kontroller foretages oftest de første 5 år på sygehuset. Derefter somme tider i yderligere fem år hos egen læge eller hudlæge. Ved lav-risiko modermærkekræft oplæres patienten i at kontrollere sin egen hud og skal ikke komme til rutine kontroller. Hvis modermærkekræft har spredt sig til indre organer, overvejes medicinsk behandling eller behandling med stråler.

Engangsbeløb ved kritisk sygdom

Du skal være opmærksom på at du muligvis igennem dit forsikringselskab kan få udbetalt et engangsbeløb ved kritisk sygdom. Få flere informationer om forsikring ved kritisk sygdom på cancer.dk.

Graviditet

Hvis man har haft modermærkekræft med høj risiko for tilbagefald frarådes det at blive gravid i 2-3 år, da risiko for tilbagefald af sygdommen er højst i de første par år.

Efterforløb ved ikke malignt melanom

I tilfælde af godartede forandringer er behandlingsforløbet afsluttet efter sting fjernelse.